

Εγκύκλιος Μητροπολίτη Κυθήρων για τη Μεγάλη Τεσσαρακοστή με αναφορές στο νόμο για τους ομόφυλους

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Κυθήρων και Αντικυθήρων](#)

Αναφορές στο επίμαχο νομοσχέδιο του γάμου των [ομοφυλοφίλων](#) που ψηφίστηκε τον περασμένο μήνα στη Βουλή, περιλαμβάνει η φετινή Ποιμαντορική Εγκύκλιος του [Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Κυθήρων και Αντικυθήρων κ. Σεραφείμ](#) για τη [Μεγάλη Τεσσαρακοστή](#).

Ο Σεβασμιώτατος χαρακτηρίζει την περίοδο της Μεγάλης Τεσσαρακοστής και της Μεγάλης Εβδομάδας «ὡς περίοδον πνευματικοῦ πένθους» με αφορμή τη ψήφιση του «ἀντιχριστιανικοῦ καί ἀντισυνταγματικοῦ νομοσχεδίου» και, μεταξύ άλλων, επισημαίνει:

«Ἐπειδὴ, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, δέν προσεκλήθημεν ἀκόμη εἰς ἕκτακτον Συνεδρίαν τῆς Ἱεραρχίας μας, ὁμοῦ μετὰ τῆς ἐξαγγελθείσης εἰς τὴν προηγουμένην Ἐγκύκλιόν μας (τοῦ Ἱεροῦ Τριωδίου) στερήσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας εἰς τοὺς κοινοβουλευτικούς ἐκπροσώπους μας, τοὺς ἐκ τῆς ἐκλογικῆς μας περιφερείας, οἱ ὁποῖοι ἐψήφισαν τό ἐν θέματι ἀντιχριστιανικό καί ἀντισυνταγματικό νομοσχέδιο,

χαρακτηρίζομεν διά τήν Θεόσωστον Ἐπαρχίαν μας Κυθήρων καί Ἀντικυθήρων τήν ἀρχομένην ἀπό αὔριον (σ.σ. σήμερα) Ἀγίαν καί Μεγάλην Τεσσαρακοστήν καί τήν Ἀγίαν καί Μεγάλην Ἑβδομάδα ὡς περίοδον πνευματικοῦ πένθους. Οἱ δύο αὐτές κατανυκτικές περίοδοι τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι ὡς ἐκ τῆς ὑποστάσεώς των περίοδοι πνευματικοῦ πένθους. Ὅμως, διά τόν ὡς ἄνω ἐπιπρόσθετον λόγον ἐπιτείνεται τό πνευματικό πένθος διά τήν Ἱεράν Μητρόπολιν μας διά νά κατανοήσωμεν τήν ἐπικειμένην μεγάλην συμφοράν διά τό Ὁρθόδοξον Γένος μας, ἐάν δέν μετανοήσωμεν ἐγκαίρως».

Αναλυτικά η Ποιμαντορική Εγκύκλιος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Κυθήρων και Αντικυθήρων κ. Σεραφεῖμ για τη Μεγάλη Τεσσαρακοστή:

ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΜΕΓ. ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ
(ὑπ' ἀριθ. 236/2024)

Πρός
Τόν Ἱερόν Κλήρον καί
τόν Χριστώνυμον Λαόν
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱεῤῥας Μητροπόλεως Κυθήρων καί Αντικυθήρων

«Ποιό πένθος νά ἀναλάβουμε, διά νά καταξιωθοῦμε τοῦ μακαρισμοῦ;...ὅταν
πενθοῦμε διά τά
ἁμαρτήματα, δηλαδή διά τήν προσβολή τοῦ Θεοῦ, διατί μέ τήν παράβασιν τοῦ
Θείου Νόμου
προσβάλλει κανεῖς τόν Θεόν, ἥ ἐπειδή μερικοί κινδυνεύουν ἀπό τήν ἁμαρτία»
(«ψυχή πού
ἁμαρτάνει, εἶναι καταδικασμένη σέ θάνατο», κατά τόν Προφήτη Ἰεζεκιήλ).

(Μεγ. Βασιλείου, Ὅροι κατ' ἐπιτομήν, ΕΠΕ 9, 234-236)

Ἀγαπητοί μου Ἀδελφοί καί Συλλειτουργοί,
Ἀδελφοί μου Χριστιανοί, Τέκνα μου ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά·

Εὐλογημένη, πένθιμος κατά Θεόν, εἰρηνική καί πολύκαρπη εἰς καρπούς μετανοίας ἡ Ἀγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή.

Περίοδον δακρύων, ποταμῶν δακρύων, ἀπεκαλέσαμε τήν προκαθάριση περίοδο τοῦ Ἱεροῦ Τριωδίου (Κυριακή Τελώνου καί Φαρισαίου ἕως Κυριακήν Τυρινῆς) εἰς

τήν Ποιμαντορική Ἐγκύκλιό μας, ἀρχομένου τοῦ Ἱεροῦ Τριωδίου, λόγω τῆς ἀδιαντρόπου ὑπερψηφίσεως τοῦ ἀντιχριστιανικοῦ καί ἀντισυνταγματικοῦ νομοσχεδίου τοῦ κατ' εὐφημισμὸν «γάμου» τῶν ὁμοφυλοφίλων, δεσμοῦ ἀφύσικου καί θεοστυγοῦς ἀπὸ χριστιανικῆς σκοπιᾶς. Ἐνα ὄνειδος ἀνεξάλειπτον διὰ τήν Ἑλληνορθόδοξον Πατρίδα μας, τήν Χώραν τῶν Ἀγίων καί τῶν Ἡρώων, τό πρῶτο Ὁρθόδοξο Ἔθνος, τό ὁποῖο ὑπέκυψεν εἰς τὰς ἐπιταγὰς τῆς «νέας ἐποχῆς» καί τῆς «νέας τάξης πραγμάτων».

Ἀνεμένομεν τήν ἄμεσον σύγκλησιν τῆς Ἀνωτάτης μας Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς, τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, καθὼς ἐλέχθη κατὰ τήν προηγουμένην ἔκτακτον σύγκλησίν της διὰ τό αὐτό κρισιμώτατον θέμα, ἐάν οἱ νομοθετοῦντες προέβαινον εἰς τό ἀπονενοημένον πνευματικῶς αὐτό διάβημα, ὅπερ καί συνετελέσθη ἀβασανίστως. Ἀντί ταύτης (τῆς συγκλήσεως), ἀπεφάσισε ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡ κατ' ἐξουσιοδότησιν τῆς Ἱεραρχίας ἐνεργοῦσα Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος, νά μὴ ἐορτάσῃ ἐφέτος πανηγυρικῶς τήν ἐκκλησιαστικὴν ἐπέτειο τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας, κατὰ τὸν καθιερωμένο ἐορτασμό, λόγω τῶν προηγηθέντων αὐτῶν θλιβερῶν γεγονότων, ἀπόφασις ἡ ὁποία εὗρεν εὐμενῇ ἀπήχησιν εἰς τὰς βαρυαλγούσας καρδίας τῶν Χριστιανῶν μας.

Ἐπρυτάνευσε πρὸς τό παρόν ἡ ἄποψις νά «ὠριμάσουν» πρῶτα τὰ πράγματα καί ἔπειτα νά συνέλθῃ τό Κυρίαρχον Σῶμα τῆς Ἱεραρχίας διὰ νά λάβῃ τὰ προσήκοντα μέτρα, ἀντιμετωπίζουσα τὰς ἀλματώδεις ἐπὶ τοῦ θέματος ἐξελίξεις. Καί εὐχῆς ἔργον εἶναι νά ἐνεργήσωμεν ἐν συνέσει πνευματικῇ καί φόβῳ Θεοῦ ἐγκαίρως, προληπτικῶς καί προστατευτικῶς, πρὶν μᾶς προλάβουν καταιγιστικῶς τὰ γεγονότα. Ὅμως, δυστυχῶς, ὅταν ἔχωμεν νά ἀντιμετωπίσωμεν γεγονότα πρωτοφανῆ καί πρωτάκουστα, ὅταν ἤδη ἔχει συντελεσθῇ τό «ἔγκλημα» καί καλπάζει ἡ ἠθικὴ παρανομία εἶναι προφανές ὅτι δέν ὑπάρχει πλέον καιρὸς «ὠριμάνσεως».

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὅταν ἐπληροφορήθῃ τό θανάσιμον ἁμάρτημα τῆς αἰμομιξίας εἰς τήν Κόρινθον, τό ἐστιγμάτισε δριμύτατα. (Παραθέτομεν τήν μετάφρασιν τοῦ κειμένου: «Γενικά ἀκούεται ὅτι ὑπάρχει μεταξύ σας πορνεία καί τέτοια πορνεία, πού δέν ὑπάρχει οὔτε μεταξύ τῶν ἐθνικῶν – εἰδωλολατρῶν, ὥστε κάποιος νά ἔχη γυναῖκα τήν γυναῖκα τοῦ πατέρα του»). Τούς ἐχαρακτήρισε ὑπερηφάνους καί τούς ἐπετίμησε διότι δέν ἐπένθησαν πρεπόντως διὰ νά ἐκλείψῃ ἐκ μέσου αὐτῶν ὁ αἰμομικτής. Δέν τούς εἶπε: ἀναμείνατέ με νά ἔλθω πλησίον σας διὰ νά ἀντιμετωπίσωμεν ἀπὸ κοινοῦ τό φοβερόν ἐκεῖνο ἀνοσιούργημα καί νά «ὠριμάσῃ» ἕως τότε τό ἀνακῦψαν ζήτημα, ἀλλὰ τί τούς εἶπε; «Ἐγὼ ἀπὼν μὲν κατὰ τό σῶμα, παρὼν δέ κατὰ τό πνεῦμα, ἔχω ἤδη σάν νά ἦμουν παρὼν, κρίνει ἐκεῖνον πού ἔκαμε αὐτήν τήν πράξιν. Μαζευθεῖτε εἰς τό ὄνομα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ,

παραδώσατε τόν ἄνθρωπον αὐτόν εἰς τόν σατανᾶν, ἀποκόπτοντάς τον ἀπό τήν Ἐκκλησίαν (τήν ἐκκλησιαστική κοινωνία) μέχρι νά μετανοήσῃ εἰλικρινά, διά νά τιμωρηθῇ σκληρά τό σῶμα του καί νά συνετισθῇ μέ τήν παιδαγωγία αὐτή, ὥστε νά σωθῇ ἔτσι ἡ ψυχή του τήν ἡμέρα τῆς Δευτέρας Παρουσίας τοῦ Χριστοῦ». Μήπως τό ἀνακῦψαν πρόβλημα δέν εἶναι πνευματικῶς ὀξύτερον;

Ἀλλά καί ὁ ἅγιος Ἀμβρόσιος Ἐπίσκοπος Μεδιολάνων, εἰς τόν ὁποῖον ἀνεφέρθημεν εἰς τήν προηγουμένην Ἐγκύκλιόν μας τοῦ Τριωδίου, εὐρεθεῖς ἐνώπιον τοῦ Αὐτοκράτορος Μεγ. Θεοδοσίου, βουλομένου νά λειτουργηθῇ εἰς τόν Ἱερόν Ναόν, ἔνθα ἱερούργει ὁ ἅγιος, ἐνῶ ἐβαρύνετο ἡ ψυχή του διά τόν ἄδικον φόνον χιλιάδων Θεσσαλονικέων εἰς τό στάδιον τῆς Θεσσαλονίκης, (κατόπιν ἰδικῆς του διαταγῆς), δέν τοῦ ἐπέτρεψε τόν ἐκκλησιασμόν καί τήν Θείαν Κοινωνίαν. Τόν ἐδέχθη ἀργότερον εἰς ἐκκλησιαστικήν καί μυστηριακήν κοινωνίαν, ὅταν διεπίστωσε τήν εἰλικρινή του μετάνοιαν. Ὁ ἅγιος Ἀμβρόσιος, ἔχων γνῶσιν τῆς προσωπικῆς Ἐπισκοπικῆς του εὐθύνης καί τοῦ ἱεροῦ Ποιμαντικοῦ του χρέους, τῆς ἱεροκανονικῆς τάξεως καί τῆς Παραδόσεως τῆς Ἀγίας ἡμῶν Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἐνήργησε εἰς τήν περίπτωσιν τοῦ Μεγ. Θεοδοσίου κατὰ τήν Ἐπισκοπικήν του συνείδησιν καί ὄχι μετά Συνοδικήν διαγνώμην, διότι τόσον τά Ἐπισκοπικά καθήκοντα, ὅσον καί αἱ πρός τήν Ἱεράν ἡμῶν Σύνοδον ὑποχρεώσεις τῶν Ἐπισκόπων, εἶναι σαφῶς Ἀγιογραφικῶς, Ἱεροκανονικῶς καί νομικῶς καθιερωμένα καί κεκανονισμένα καθ' ὅλην τήν διαχρονικήν διαδρομήν τῶν 20 χριστιανικῶν αἰώνων. Καί αἱ ἀρμοδιότητες τοῦ Κυριάρχου Σώματος τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας μας εἶναι σαφέστατα καταγεγραμμένοι καί νομικῶς κατοχυρωμένοι, καθώς ἐπίσης καί αἱ ἐξουσιοδοτήσεις εἰς τήν ἐκάστοτε Διαρκῇ Ἱεράν Σύνοδον, ἡ ὁποία τηρεῖ τας νενομοθετημένας ἀρμοδιότητας αὐτῆς ἐν τῷ Καταστατικῷ Χάρτι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἀγαπητοί μου Ἀδελφοί,

Ἐπειδή, κατὰ τά ἀνωτέρω, δέν προσεκλήθημεν ἀκόμη εἰς ἔκτακτον Συνεδρίαν τῆς Ἱεραρχίας μας, ὁμοῦ μετά τῆς ἐξαγγελθείσης εἰς τήν προηγουμένην Ἐγκύκλιόν μας (τοῦ Ἱεροῦ Τριωδίου) στερήσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας εἰς τοὺς κοινοβουλευτικούς ἐκπροσώπους μας, τοὺς ἐκ τῆς ἐκλογικῆς μας περιφερείας, οἱ ὁποῖοι ἐψήφισαν τό ἐν θέματι ἀντιχριστιανικό καί ἀντισυνταγματικό νομοσχέδιο, χαρακτηρίζομεν διά τήν Θεόσωστον Ἐπαρχίαν μας Κυθήρων καί Ἀντικυθήρων τήν ἀρχομένην ἀπό αὔριον Ἀγίαν καί Μεγάλην Τεσσαρακοστήν καί τήν Ἀγίαν καί Μεγάλην Ἑβδομάδα ὡς περίοδον πνευματικοῦ πένθους. Οἱ δύο αὐτές κατανυκτικές περίοδοι τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι ὡς ἐκ τῆς ὑποστάσεώς των περίοδοι πνευματικοῦ πένθους. Ὅμως, διά τόν ὡς ἄνω ἐπιπρόσθετον λόγον ἐπιτείνεται τό πνευματικό πένθος διά τήν Ἱεράν Μητρόπολιν μας διά νά κατανοήσωμεν τήν

έπικειμένην μεγάλην συμφοράν διά τό Ὁρθόδοξον Γένος μας, εάν δέν μετανοήσωμεν ἐγκαίρως.

Τό πνευματικόν πένθος

Τί εἶναι τό πνευματικόν πένθος καί πόσον ὠφελεῖ τούς πιστούς Χριστιανούς θά μάς τό εἶπουν τρεῖς μεγάλοι Πατέρες τῆς Ἀγίας μας Ἐκκλησίας: δύο τοῦ 4ου αἰῶνος, ὁ Μέγας Βασίλειος καί ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος καί ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς, Ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης τοῦ 14ου αἰῶνος.

1. Μέγας Βασίλειος

α) «Νά κλαῖτε μαζί μ' ἐκείνους πού θλίβονται καί κλαῖνε». Ὅταν δεῖς τόν ἀδελφό σου νά ὀδύρεται γιά τίς ἁμαρτίες του, γιά τίς ὁποῖες τώρα μετανοεῖ, κλάψε μαζί του καί δεῖξε συμπάθεια. Γιατί ἔτσι θά μπορέσεις μέ ξένα παθήματα νά διορθώσεις τό δικό σου. Γιατί αὐτός πού ἔχυσε θερμά δάκρυα γιά τήν ἁμαρτία τοῦ πλησίον, θρηνώντας γιά τόν ἀδελφό του, ἐθεράπευσε τόν ἑαυτό του. Τέτοιος ἦταν αὐτός πού ἔλεγε: «Μέ κατέλαβε μεγάλη ἀθυμία, ὅταν ἔβλεπα τούς ἁμαρτωλούς νά ἐγκαταλείπουν τό νόμο Σου» (Προφητάναξ Δαυίδ). Γιατί τήν ἁμαρτία νά κλαῖς. Αὐτή εἶναι ἡ ἀρρώστια τῆς ψυχῆς, αὐτή εἶναι ὁ θάνατος τῆς ἀθάνατης ψυχῆς, αὐτή εἶναι ἄξια πένθους καί ἀκατάπαυστων ὀδυρμῶν. Μακάρι νά χύνονται γι' αὐτή πολλά δάκρυα καί νά μή λείπει ὁ στεναγμός πού ἀνεβαίνει ἀπό τά βάθη τῆς καρδιᾶς. Ἐκλαιγε ὁ Ἀπ. Παῦλος γιά τούς ἐχθρούς τοῦ Σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ. Ὁ Ἱερεμίας ἔκλαιγε γι' αὐτούς πού χάνονταν ἀπό τό λαό... Ἐνα τέτοιο δάκρυ καί ἕνα τέτοιο πένθος μακαρίζει ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ, καί ὄχι αὐτό πού χύνεται εὐκόλα γιά κάθε λύπη καί πολύ εὐκόλα ἔρχεται στά μάτια μέ κάθε ἀφορμή» (Ε.Π.Ε. 7,234).

β) «Ἀρμόζει νά στενοχωρεῖσαι μέν γιά ὅσα συμβαίνουν καί νά λυπᾶσαι ἡσυχά γιά τά θλιβερά γεγονότα καί νά ἐκφράζεις τό πένθος τῆς ψυχῆς σου μέ περίσκεψι, σεμνότητα καί σοβαρότητα... Ἀλλά, ἀφοῦ τόν ἀφήσεις νά φωνάξει καί νά θρηνήσει μάταια καί χωρίς ἀποτέλεσμα, ὅταν πλέον ἡ θλίψη θά ἔχει χαλαρώσει καί ὑποχωρήσει κάπως, τότε μέ γλυκύτητα καί πραότητα νά ἀρχίσεις νά τόν παρηγορεῖς... «Εἶναι ὠφέλιμο, κατὰ τόν σοφὸ Σολομῶντα, νά ἐπισκεφθεῖ κανεὶς σπίτι, στό ὁποῖον ὑπάρχει πένθος, παρά σπίτι, στό ὁποῖον παρατίθεται συμπόσιο καί προσφέρεται κρασί», ἂν βέβαια πρόκειται μέ ὀρθό τρόπο καί μέ πραότητα νά χρησιμοποιήσῃ τό λόγο καί νά μεταδώσῃ τή δική του πνευματική ὑγεία καί ὄχι νά προσβληθεῖ ἀπό τήν ξένη λύπη, ὅπως προσβάλλονται ἀπό πονόματο ἐκεῖνοι πού πλησιάζουν ἀσθενεῖς πάσχοντες ἀπό τέτοια ἀρρώστια» (Ε.Π.Ε. 7, 232-234).

γ) «Ἄς προσευχόμαστε λοιπόν κι ἐμεῖς καί ἄς κραυγάζουμε τήν πνευματική αὐτή κραυγή, ζητώντας τά μεγάλα, χωρίς νά φροντίζουμε γιά τή σαρκική ζωή («γιατί

ὅσοι ἔχουν παραδοθεῖ στή σαρκική καί κοσμική ζωή, δέν μποροῦν νά ἀρέσουν στό Θεό»), ὥστε νά ἀκούσει κι ἐμᾶς ὁ Κύριος καί νά ἐλεήσῃ τήν ἀδυναμία μας. Καί τότε, ἀφοῦ ἀπολαύσουμε τή θεία βοήθεια, νά ποῦμε κι ἐμεῖς: «Μετέστρεψες τό θρῆνο μου σέ χαρά». Ἡ χαρά τοῦ Θεοῦ δέν γεννιέται σέ ὁποιαδήποτε ψυχή, ἀλλά, ἐάν κάποιος ἔκλαψε πολύ γιά τήν ἁμαρτία του, μέ μεγάλους ὀδυρμούς καί ἀκατάπαυστους θρήνους, καί ἐθρήνησε πολύ γιά τόν ἑαυτό του σάν νά ἦταν νεκρός, αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου ὁ θρήνος μεταβάλλεται σέ χαρά» (Μ.Βασιλείου, εἰς ΚΘ' ψαλμ. Ε.Π.Ε. 5,154-156).

2. Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος

α) «Μακάριοι οἱ πενθοῦντες»... Καί στό σημεῖο αὐτό δέν ἐννοεῖ γενικά τούς ἀνθρώπους πού πενθοῦν, ἀλλά ἐκείνους πού πενθοῦν γιά τίς ἁμαρτίες τους· γιατί τό ἄλλο εἶναι ἐντελῶς ἀπαγορευμένο, δηλαδή τό νά θρηνεῖ κανεῖς γιά κάτι τό κοσμικό. Αὐτό δίδασκε καί ὁ Ἀπ. Παῦλος, ὅταν ἔλεγε ὅτι: «Ἡ λύπη πού προκαλεῖ ὁ κόσμος μέ τήν ἁμαρτία ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τόν πνευματικό θάνατο, ἐνῶ ἡ κατά Θεόν λύπη κατεργάζεται τήν εἰλικρινή μετάνοια, γιά τήν ὁποῖαν ποτέ δέν θά μεταμεληθεῖ ὁ λυπούμενος καί ἡ ὁποία φέρνει τή σωτηρία» (Ε.Π.Ε.9,470).

β) «Μακάριοι οἱ πενθοῦντες»... Αὐτούς πού πενθοῦν γιά τά ἁμαρτήματά τους. Αὕτη ἡ ἐντολή εἶναι διδάσκαλος κάθε φιλοσοφίας. Ἄν θέλῃς νά παρηγορηθῇς ἀληθινά, νά πενθῇς. Ὁ Θεός μᾶς παραγγέλλει νά πενθοῦμε καί γιά τίς ἁμαρτίες τῶν ἄλλων» (Ε.Π.Ε. 9, 470-472).

γ) «Στέναξε, γιατί ἐλύπησες τόν Δεσπότη σου, πού εἶναι τόσο ἡμερος καί ἀγαθός» (Ε.Π.Ε. 19, 148).

δ) «Δέν ἐμακάρισε ὁ Κύριος αὐτούς πού ἀπλᾶ πενθοῦν, ἀλλά ἐκείνους πού μέ κατάνυξι πενθοῦν γιά τίς ἁμαρτίες τους, αὐτούς πού ἀναλογίζονται τίς ἁμαρτίες τους ἢ καί τίς ξένες ἁμαρτίες» (Ε.Π.Ε. 22, 28).

3. Ἅγιος Γρηγόριος Παλαμᾶς

α) «Ἐάν, ὅμως καί τό καθαρτικό πένθος δέν τελεῖται μόνο στήν ψυχή τῶν ἀγωνιζομένων, ἀλλ' ἀπό αὐτήν προχωρεῖ καί στό σῶμα καί στήν σωματική αἴσθησι (καί καθαρή ἀπόδειξις γι' αὐτό εἶναι τό γεμάτο ὀδύνη δάκρυ ἐκείνων πού πενθοῦν γιά τά ἁμαρτήματα τους), γιατί νά μή παραδεχθοῦμε μέ εὐλάβεια καί τίς ἀποδείξεις τῆς πνευματικῆς θείας ἡδονῆς, πού ἐκδηλώνονται μέ τίς αἰσθήσεις τοῦ σώματος οἱ ὁποῖες δέχονται αὐτήν; Τί κάνει ἐπίσης καί ὁ Κύριος; Δέν μακαρίζει γι' αὐτό ἐκείνους πού πενθοῦν, ἐπειδή θά παρηγορηθοῦν (Ματθ. 5,4), δηλαδή θά λάβουν μέσα τους τήν χαρά, τόν καρπό τοῦ Ἁγίου Πνεύματος; Ἀλλ' αὐτῆς τῆς παρηγοριᾶς μετέχει κατὰ πολλούς τρόπους καί τό σῶμα... τό πρᾶο ἦθος, τό γλυκύ

δάκρυ, ἡ γεμάτη ἀπὸ χάρι συνομιλία μέ ἐκείνους πού τούς πλησιάζουν...» (Ε.Π.Ε. 2, 184).

β) «Ἡ αὐτομεμψία συνυπάρχει πάντοτε μέ τήν ταπείνωσι τῆς ψυχῆς ... Ἀλλά καί ἡ αὐτομεμψία μόνη καθ' ἑαυτήν, ὅταν ἐγκατασταθῇ μόνιμα στό λογιστικό τῆς ψυχῆς σάν ἓνα νοητό βάρος, συνθλίβει καί πιέζει καί ἐκθλίβει τόν οἶνο τόν σωτήριο πού εὐφραίνει τήν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου (Ψαλμ. 103, 15), δηλαδή τόν ἐσωτερικό μας ἄνθρωπο. Καί τέτοιος οἶνος εἶναι ἡ κατάνυξις. Αὐτή μαζί μέ τό πένθος συντρίβει καί τά πάθη καί γεμίζει τήν ψυχή μέ μακαριστή χαρά, ἀφοῦ τήν ἀπαλλάξει ἀπό τό δεινό βάρος τους» (Ε.Π.Ε. 8, 406-408).

γ) «Ὅταν ὁ νοῦς ἀπομακρυνθῇ ἀπό κάθε αἰσθητό καί ἀνασηκωθῇ ἀπό τόν κατακλυσμό τῆς σχετικῆς μέ αὐτά τύρβης καί κατοπτεύσῃ τόν ἐσωτερικό ἄνθρωπο, πρῶτα βλέπει τό ἀπαίσιο προσωπεῖο πού τοῦ διαμορφώθηκε ἀπό τήν κάτω περιπλάνησι καί σπεύδει νά τό ξεπλύνῃ μέ τό πένθος· ἔπειτα, ὅταν ἀφαιρέσῃ τό ἄσχημο αὐτό κάλυμμα, τότε, ἀφοῦ, ἡ ψυχή δέν διασπᾶται εὐκόλα ἀπό τήν ποικιλία τῶν σχέσεών της, προχωρεῖ ἀτάραχα μέσα στά ἀληθινά ταμεῖα καί προσεύχεται πρὸς τόν Πατέρα στά κρυφά» (Ε.Π.Ε. 8, 410).

δ) «Αὐτό λοιπόν εἶναι τό κέρδος τῆς ἀρχῆς τοῦ πένθους πού εἶναι πολύ ὀδυνηρή, γιατί περιέχει καί τόν φόβο τοῦ Θεοῦ. Προχωρῶντας ὅμως ἐνώνεται μέ τρόπο θαυμαστό μέ τήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καί ἀποκτᾷ τήν γλυκερή καί ἱερή παρηγοριά, διότι ὅποιος λάβῃ ποιότητα διά τοῦ πένθους γεύεται τήν χρηστότητα τοῦ Παρακλήτου, ἡ ὁποία χρηστότητα σέ ὅσους δέν τήν ἔχουν δοκιμάσει εἶναι σχεδόν ἀνήκουστη, ὡς ἄρρητη. Διότι, ἂν κανεῖς δέν μπορεῖ νά ἐξηγήσῃ τήν γλυκύτητα τοῦ μέλιτος σέ ὅσους δέν τό γεύθηκαν, πῶς ἄραγε θά μπορούσε νά διηγηθῇ κανεῖς τήν ἡδονή τῆς ἱερῆς χαρᾶς καί χάριτος πού προέρχεται ἀπό τόν Θεό, σέ ὅσους δέν τήν ἔχουν δοκιμάσει;» (Ε.Π.Ε. 8, 424).

ε) «Ἐμεῖς ὅμως ἄς προβάλῳμε καί ἄλλο πιό φανερό παράδειγμα, διότι ἡ ἀρχή τοῦ πένθους μοιάζει μέ τήν ἐπιστροφή τοῦ ἀσώτου, γι' αὐτό καί γεμίζει τόν ἐργάτη της μέ κατήφεια καί τόν πείθει νά λέγῃ τούς λόγους ἐκείνους· «Πάτερ, ἁμάρτησα στόν οὐρανό καί ἐνώπιόν σου καί δέν εἶμαι ἄξιος νά ὀνομάζωμαι υἱός σου» (Λουκ. 15, 21). Τό τέλος ὅμως τοῦ πένθους μοιάζει μέ τήν προϋπάντησι καί τό ἐναγκάλισμα τοῦ οὐράνιου Πατρός...» (Ε.Π.Ε. 8, 426-428).

Ἀγαπητοί μου Ἀδελφοί,

Οἱ τρεῖς ὡς ἄνω Μεγάλοι Πατέρες τῆς Ἀγίας μας Ἐκκλησίας μᾶς ὠμίλησαν διά τό πνευματικόν πένθος, τό πένθος διά τās ἁμαρτίας μας καί τήν ἠθική καί πνευματική κατάπτωσι τῆς κοινωνίας μας. Τό ὀνομάζουν καί χαροποιόν πένθος,

διότι, ἐνῶ πενθοῦμε διὰ τὰς ἁμαρτίας καί τήν πνευματική μας καθίζησι μετά δακρύων, ταυτόχρονα μετανοοῦμε εἰλικρινά καί ἐπισποῦμε μέ τό Ἱερό Μυστήριον τῆς Μετανοίας καί Ἐξομολογήσεως τό θεῖον ἔλεος, τήν ἄφεσι καί συγχώρησι τῶν πλημμελημάτων μας καί ἀποκτοῦμε ὡς θεῖο δῶρον τήν λυτρωτική χαρά. Ἐχομε τήν χαρμολύπη καί τό χαροποιόν πένθος.

Τό πνευματικό αὐτό καί χαροποιό πένθος δέν ἔχει καμμία σχέσι μέ τό κοσμικό καί ἐφάμαρτο πένθος. Γιατί τό πρῶτο, τό πνευματικό καί χαροποιό πένθος, ἔχει ἀληθινή χαρά, λυτρωτική χαρά, χαρά πνευματικῆς ἐλευθερίας, χαρά Θεοῦ. Ἐνῶ τό κοσμικό πένθος ἔχει λύπη, βαρειά λύπη, μελαγχολία, ἀπελπισία, ἀπόγνωσι καί ἀπογοήτευσι. Δέν ἔχει πραγματική χαρά, χριστιανική ἐλπίδα καί πνευματική ἐλευθερία.

Δι' αὐτόν τόν λόγον, ἀδελφοί μου, σᾶς παρακαλῶ θερμῶς νά αὐξήσωμεν κατ' αὐτήν τήν ἱεράν καί κατανυκτικήν περίοδον τοῦ Ἱεροῦ Τριωδίου, τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καί τῆς Ἀγίας καί Μεγάλης Ἑβδομάδας, νά αὐξήσωμεν τό πνευματικόν πένθος. Διακωμωδεῖται αὐτόν τόν καιρό ἀσεβέστατα ὁ Χριστός καί ὁ Τίμιος Σταυρός Του, καθὼς παριστάνεται ἐπάνω στόν σταυρό ὡς σταυρωμένη μιά ἡμίγυμνη ἔγκυος γυναίκα, μέ τά γράμματα Ι.Ν.Β.Ι. στήν κορυφή, γιά νά ἀπομειώσουν οἱ δυστυχεῖς τόν Τίμιο Σταυρό καί νά περάσουν τό μήνυμα ὅτι δέν ὑπάρχει διάκρισις τῶν δύο φύλων. Καί ἡ ἀντίδρασις ἀπό τοὺς ἄρμοδίους; Νά πενθήσωμε πνευματικά διὰ τοὺς ἑαυτοὺς μας καί τήν προσωπική πνευματική μας κατάστασι, πρωτίστως, καί παραλλήλως διὰ τοὺς οἰκείους καί συγγενεῖς μας, διὰ τήν βαρυσταλγοῦσαν κοινωνίαν μας, τό δεινῶς δοκιμαζόμενο Ἑλληνορθόδοξο Γένος μας καί τήν ἐν πολλοῖς παραπαίουσαν ἀνθρωπότητα. Νά ζητήσωμε ἀπό καρδίας τόν θεῖο φωτισμό διὰ τοὺς ἄρχοντας καί τόν λαόν μας, προκειμένου ὅλοι μας, Ἱερός Κλήρος, Ἀρχοντες καί λαός νά συνειδητοποιήσωμε τήν βαρειά ἠθική καί πνευματική ἔκπτωσι, πού ἐπέφερε εἰς τήν Πατρίδα μας ὁ νέος αὐτός νόμος, ὁ ὁποῖος ἐπιχειρεῖ νά ἀνατρέψει τήν χριστιανική δομή τῆς κοινωνίας μας καί κάθε ἠθική καί πνευματική ἀξία. Καί ἂν δέν ἀνανήψωμε ἐγκαίρως θά ἐπεκταθῇ παντοῦ.

Εὐχόμενος, ἀπό καρδίας εὐλογημένη, εἰρηνική, πένθιμη κατά Θεόν καί πολύκαρπη σέ καρπούς μετανοίας Ἀγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή καί τήν ἐπίσκεψι τοῦ Θεοῦ ἐλέους καί τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ εἰς τήν ζωήν μας, τήν Κοινωνίαν μας καί ὅλον τόν κόσμον διατελῶ,

Μετά πατρικῶν εὐχῶν καί εὐλογιῶν

Ὁ Μητροπολίτης

+ ο Κυθήρων καὶ Αντικυθήρων Σεραφεῖμ